

Annotatie overgangsgebieden voor themasessie 16-1

Opgesteld ism Natuur, Landbouw, Water en VTH.

Belangrijke noties:

1. Het is een ontwikkeling/aanpak. Nog niet alles is duidelijk. Ruimte voor PS. Twee momenten terugkoppeling naar Staten (april, juni). En Brabant Open.
2. In de GGA moeten we komen tot concrete oplossingen. Daar blijft ruimte voor.
3. Vergunningplicht voor gewasbeschermingsmiddelen volgt uit de wet. Zonder deze aanpak zou de vergunningplicht bestaan, en met deze aanpak zorgen we ervoor dat het mogelijk blijft om al dan niet in aangepaste vorm agrarisch te ondernemen.
4. Beregening loopt via Brabantbrede beregeningsbeleid. We sturen niet aan op een beregeningsverbod
5. We hebben het Rijk nodig voor integrale financiering van overgangsgebieden. Gaan als PNB aan de slag met wat we nu moeten en kunnen. Als Rijk snel aansluit kunnen we dit integraal maken.

Hoe komen tot een proportionele en begaanbare route (perspectief agrariërs)?

1. We onderzoeken welke mogelijkheden er zouden kunnen zijn voor het verlenen van vrijstellingen van de vergunningplicht bij (welk) gebruik van gewasbeschermingsmiddelen (door middel van een zogeheten Passende Beoordeling op uitsluiting van significant negatieve effecten). Op deze manier hoeven ondernemers dit niet zelf aan te tonen. We laten dit zo breed mogelijk onderzoeken, hierbij kan worden gedacht aan biologische gewasbeschermingsmiddelen, het toepassen van de spotspray en een voldoende grote afstand tot N2000-gebieden. Vrijstellingen zullen worden vastgelegd in een generiek N2000-beheerplan voor alle N2000-gebieden.
2. Via het Brabants Brede Beregeningsbeleid (i.o.) willen we er – samen met de waterschappen – voor zorgen dat we de beregening in Brabant gezamenlijk verminderen (ook in andere sectoren), zodat het voor iedereen mogelijk blijft om te beregenen. Als ook het nieuwe beregeningsbeleid Passend Beoordeeld is, waarbij is aangetoond dat met het nieuwe beregeningsbeleid geen significant negatieve effecten optreden, zal er geen vergunning nodig zijn voor beregening binnen de kaders van het nieuw beregeningsbeleid.
3. In de aanpak overgangsgebieden verkennen we de mogelijkheden om in een aantal (3 à 4) projecten binnen de GGA samen met (groepen) agrariërs kunnen komen tot alternatieve teeltwijzen en bedrijfsmodellen in overgangsgebieden waarbij de verplichtingen vanuit Natura 2000 (met name vergunningplicht gewasbeschermingsmiddelen) leidend zijn. Op deze manier willen we gezamenlijk opties voor een volhoudbare bedrijfsvoering nabij N2000 (en elders) ontwikkelen. Hiermee gaan wij in op de suggestie in genoemd overleg om ruimte te geven aan het 'right to challenge'.
4. We verkennen de mogelijkheden om ondernemers (financieel) te ondersteunen in een transitieperiode. Wij zoeken hiervoor financieringsmogelijkheden. De kans is aannemelijk dat er met een nieuw Kabinet middelen vrijkomen om de extensieve doorontwikkeling van landbouw rondom Natura 2000-gebieden verder te ondersteunen. [laten aansluiten bij PPN]

5. Via het actieplan Gewasbeschermingsmiddelen ondersteunen we de ontwikkeling en toepassing van nieuwe teeltmethoden en innovaties om te komen tot duurzame gewasbescherming.
6. In die situaties waar een vergunningplicht aan de orde is, zullen wij moeten toezien op de naleving daarvan. Hiervoor wordt een handelingsperspectief handhaving opgesteld.

Belangrijke aspecten uit schriftelijke en technische vragen

- Omvang: Er is op dit moment nog geen beoogde begrenzing voor overgangsgebieden. Uit een [uitspraak van de Raad van State](#) volgt dat voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen een vergunningplicht voor een N2000-activiteit aan de orde is. Het criterium voor het bepalen van de omvang van een mogelijke zone voor de vergunningplicht van gewasbeschermingsmiddelen is gebaseerd op de Omgevingswet. Daarbij is de omvang van deze zone afhankelijk van de vraag of buiten een bepaalde afstand tot een N2000-gebied significant negatieve effecten door het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen uitgesloten kunnen worden, eventueel in combinatie met type middelen of aanwendingstechniek. Bij het aanpassen van het beheerplan voor de N2000-gebieden onderzoeken we dit nader.
- Beoordelen natuurdoelen: Voor de actualisatie van het onderdeel 'Toetsing huidige activiteiten en vergunningverlening' in een generiek Natura 2000-beheerplan met betrekking tot agrarische activiteiten, zal een Passende beoordeling en MER worden opgesteld. In de MER worden de effecten op natuur in beeld gebracht.
- Doelsturing: Uit de Omgevingswet volgt dat activiteiten in de omgeving van N2000-gebieden alleen zijn toegestaan als significant negatieve effecten op N2000-gebieden redelijkerwijs kunnen worden uitgesloten (of als er sprake is van bestaand gebruik). In de Passende Beoordeling laten we onderzoeken of significant negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen kunnen worden uitgesloten op basis van doelsturing. In het geval van gewasbeschermingsmiddelen gaat het dan om bijvoorbeeld de systematiek van milieubelastingpunten.
- Vergunning: poho VTH.
- Berekening: Via het Brabants Brede Beregeningsbeleid (i.o.) willen we er – samen met de waterschappen – voor zorgen dat we de berekening in Brabant gezamenlijk verminderen (ook in andere sectoren), zodat het voor iedereen mogelijk blijft om te beregenen. Als het nieuwe beregeningsbeleid Passend Beoordeeld is en daarbij is aangetoond dat met het nieuwe beregeningsbeleid geen significant negatieve effecten optreden, zal er geen vergunning nodig zijn voor berekening binnen de kaders van het nieuw beregeningsbeleid.
- Compensatie: De landelijk geldende vergunningplicht gekoppeld aan de aanwijzing van N2000-gebieden is geen grond voor nadeelcompensatie en is daarom ook niet toe te rekenen aan het beleid voor overgangsgebieden. De vergunningplicht volgt

rechtstreeks uit de wet. Voor hydrologische herstelmaatregelen kan wel een nadeelcompensatieplicht van toepassing zijn.

Dit laat onverlet dat we, mede vanuit onze commitment aan de gebiedsgerichte aanpak (GGA), samen met het Rijk en andere partners, meer mogelijkheden willen verkennen om grondeigenaren en -gebruikers (financieel) te vergoeden in een overgangperiode. Wij zoeken hiervoor financieringsmogelijkheden.

- Wat kan er wel?: biologische middelen, doelsturing, precisie toepassing, etc.?
Uit de Omgevingswet volgt dat activiteiten in de omgeving van N2000-gebieden alleen zijn toegestaan als significant negatieve effecten op N2000-gebieden redelijkerwijs kunnen worden uitgesloten (of als er sprake is van bestaand gebruik). In de Passende Beoordeling onderzoek we zo breed mogelijk voor welke activiteiten, eventueel onder bepaalde voorwaarden, significant negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen kunnen worden uitgesloten. Laagrisicomiddelen worden ook meegenomen.
- Planning: de planning om in Q1/Q2 een Passende Beoordeling uit te voeren, zodat we mogelijke vrijstellingen kunnen opnemen in een generiek N2000-beheerplan, dat voor de zomer van 2026 in ontwerp vastgesteld zal worden. In de Sturings & Verantwoordingscyclus worden Provinciale Staten nader geïnformeerd over overgangsgebieden.
Twee momenten: april, juni.
- Waardedaling: wij beschikken over kennis en ervaring over het effect van gebruiksbepalingen op de waarde van landbouwgronden, onder meer uit de uitvoeringspraktijk van onze beleidsregels Extensivering en Natuurinclusieve landbouw. Het effect van gebruiksbepalingen manifesteert zich als eerste door de mate waarin deze de gewasopbrengst (gewaskeuze, hoeveelheid en kwaliteit) beïnvloeden. Verder is de invloed op de plaatsingsruimte voor dierlijke mest een belangrijke factor, evenals het effect op kosten. Deze effecten kunnen verschillen voor de verschillende grondsoorten.
Indien er recht op nadeelcompensatie ontstaat door besluitvorming van een overheid is deze gehouden die te compenseren. Hierbij is van belang dat een belanghebbende een zeker normaal maatschappelijk risico te aanvaarden heeft. Ook is de mate waarin een belanghebbende actief risico heeft aanvaard van belang. Waardebepaling van gronden gebeurt altijd op basis van taxatie door gecertificeerde taxateurs zodat in ieder individueel geval een juiste waarde wordt bepaald. Voor de uitvoering van regelingen of beleidsregels laten wij in de regel een taxatieprotocol opstellen om een uniforme basis te leggen voor de individuele taxaties.

Vragen uit fracties.

1. Tijdens themabijeenkomst 28/11 werd aangegeven juridisch advies ingewonnen zou worden ivm interpretatie van bestaand gebruik mbt gewasbeschermingsmiddelen in relatie tot referentiejaren N2000 (1994 en 2004). Hoe zit GS hierin?

Ja, er wordt een juridisch advies uitgevraagd waarbij we ons laten adviseren op hoe 'bestaand gebruik' op dit moment het beste geïnterpreteerd kan worden. Uiteindelijk zijn we wel afhankelijk van nieuwe jurisprudentie om te weten hoe de rechter hier invulling aan geeft.

2. Hoe wordt nu omgegaan met handhavingsverzoeken?

Verwijzen naar portefeuille VTH.

3. Hoe denkt de provincie feitelijk vast te stellen wat het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en de mate van beregening was in 1994 of 2004, aangezien registraties uit die tijd vaak beperkt zijn?

We proberen een zo goed mogelijk een beeld te krijgen van het feitelijke grondgebruik in de tijd, dus welke gewassen werden er waar en in welke arealen geteeld. Aan de hand daarvan plus de toen gebruikelijke teeltpraktijken krijgen we zicht op het gebruik destijds.

4. Het Brabant Breed Beregeningsbeleid moet voldoen aan de verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. Op welke specifieke juridische grondslag baseert GS de aanname dat dit beleid als 'passende beoordeling' kan dienen om individuele vergunningsplichten voor beregening nabij Natura 2000-gebieden af te houden?

Het beregeningsbeleid zelf geldt niet als passende beoordeling, maar we gaan juist een passende beoordeling uitvoeren over het nu voorgestelde beregeningsbeleid. Gedachte is dat door het invoeren van een hydrologische ondergrens en toekennen van beregeningsruimte significante negatieve effecten op N2000 kunnen worden uitgesloten, maar de passende beoordeling moet daarover uitsluitel geven.

5. Is het mogelijk de herwaarderingsregeling (catalogus GroenBlauwe diensten) zo snel mogelijk op te stellen zodra de Europese Commissie het uitgewerkte model heeft beoordeeld en goedgekeurd?

(5.1.2.e):

Ja dat is mogelijk. We werken hier langs 2 lijnen aan.

Lijn 1 is de IPO model herwaarderingsregeling. Deze wordt opgesteld met veel inzet vanuit de provincie Noord-Brabant (Brabantse regelgevingsjurist + staatssteun-specialist). Juridisch-technisch kunnen we de IPO modelregeling soepel omzetten in Brabantse regeling.

Lijn 2: voor Brabantse uitvoering zijn wel bestuurlijke keuzes nodig: in welke gebieden willen we herwaarderingsregeling gaan openstellen + voor welk type beperkingen (KV's). Het lijkt logisch om deze regeling vooral in te zetten in (overgangs)zone rondom N2000. We willen dergelijke bestuurlijke keuzes al dit voorjaar voorleggen aan gedeputeerden, zodat we alvast Brabantse modelregeling kunnen voorbereiden, vooruitlopend op goedkeuring Eur. Cie.

Zodra in lijn 1 de Europese goedkeuring binnen is (verwacht medio 2026), kunnen we met deze werkwijze via lijn 2 na die goedkeuring snel de Brabantse regeling ter vaststelling agenderen in GS.

6. Via het Stila dashboard is te volgen hoe breed gebruik van de diverse regelingen sinds begin is. Opvallend (positief) is dat in 2025 itt eerdere jaren ruim 50% van projecten landschapsontwikkeling betreft, de vorige jaren lag dit op 20-25% (voorheen meer beheer).

Aantal toegekende subsidiabele elementen in 2025 is nog erg laag tov voorgaande jaren, maar wellicht nog niet heel 2025 verwerkt? Verzoek om dit goed onder de aandacht te brengen bij nieuwe openstelling.

Reactie (5.1.2.e):

Via het Stila Dashboard is sinds kort niet alleen het overzicht met betrekking tot de elementen voor zowel beheer als realisatie te volgen, maar ook voor par. 3 van de Subsidieregeling Natuur.

Omdat de Stimuleringsregeling landschap een regeling op basis van vrijwilligheid is, is lastig te voorspellen welke aanvragen met realisatie gedaan worden. Voor wat betreft aanvragen op beheer is dit beter te voorzien, omdat aflopende subsidiebeschikkingen uit (tot nu toe) GBSK (Subsidieregeling Groenblauw Stimuleringskader) voortgezet kunnen worden, indien voldaan wordt aan de voorwaarden uit de regeling uiteraard.

Inderdaad zijn nog niet alle aanvragen uit 2025 verwerkt, dit zal waarschijnlijk pas eind maart het geval zijn. Ook moeten er nog correcties plaatsvinden.

Met StiLa 2.0 is extra aandacht gevraagd voor communicatie binnen de deelnemende gemeenten om zo de regeling nog meer bekendheid te kunnen geven.

7. We weten dat bij de Peel in relatie tot beregening tot een hoop discussie heeft geleid (onderzoek wat in referentiejaar nu werd gedaan). Maar dit nu voor alle N2000-gebieden. Er zal een behoorlijke druk komen op omgevingsdiensten en handhaving. Zijn die er klaar voor? *Dat is nu nog niet duidelijk.*
8. Wanneer is er een evaluatie of deze maatregelen in overgangsgebieden (beregening, gewasbescherming, bemesting) voldoende zijn? Bij informerende sessie werd hier nog geen duidelijk antwoord op gegeven; is een logisch moment zou zijn de herijking natuurdoelanalyses?
In de N2000-beheerplannen. 2030.
9. Recreatie: hoe krijgen hoe recreatie bij sommige gebieden uit kern N2000 maar naar minder belangrijke natuur- of landschapsgedeelten (zoals overgangsgebieden)
Onderdeel GGA
10. Openstaande vraag vanuit Themavergadering Actieplan Gewasbescherming m.b.t. gebruik gif bij lelieteelt TOT de beheerplannen inwerking treden. Hoe gaan we NU met handhavingsverzoeken (lelies gaan in maart de grond in?)? Is GS nu alvast bereid een voorbereidingsbesluit te nemen?
Gaat over teelt in brede zin, valt onder actieplan.

Beschikbare regelingen

1.	Verplaatsingsregeling lvvp	open
2.	Extensiveringsregeling	open
3.	SBV innovatiesubsidie	gesloten
4.	Omschakelingsfonds IDL	open
5.	Subsidieregeling extensivering melkveehouderij Sem	aangekondigd
6.	Regeling grond voor Extensivering	open
7.	Grondregeling NIL	open
8.	Agrarisch Natuurbeheer – BoerenNatuur Brabant	open

9.	Pasmelders	aangekondigd
10.	De middelen voor NOVEX de Peel	aangekondigd
11.	LBV-plus	gesloten
12.	LBV	gesloten
13.	LBV kleine sectoren	gesloten
14.	Gebiedsgerichte Beëindigingsregeling Veehouderij (GBV)	open
15.	Brede Beëindigingsregeling Vbr	aangekondigd
16.	Maatwerkregeling omgevingskwaliteit	open